

Päijät-Hämeen julkisen Sote- tuottajan suunnitelma

(kuntayhtymän hallitus 29.6.2018)

Päijät-Hämeen väliaikaishallinnon
valmisteleva kokous 4.9.2018

Sote-järjestäjän strategia2022

=kuntayhtymän strategia

- Järjestäjän strategia (kuntayhtymän valtuusto 13.11.2017):
  - Väestön terveys ja toimintakyky paranevat
  - Sote luo elinvoimaa maakuntaan
- Väestölle annettu palvelulupaus täytetään mahdollisimman alhaisella kokonaiskustannuksella. Tuottajille asetetaan laatukriteerit.
- Tavoitteeseen päästään
  - kysyntää alentamalla (mm. hyte. Kunnat: kaavoitus, yhteisölliset asuinalueet, hyvinvointia edistävä infra)
  - kokonaistaloudellisilla palvelukokonaisuuksilla (asiakasohjaus) sekä
  - yksittäisten palveluiden mahdollisimman alhaisella yksikköhinnalla (tuottajien kilpailu)
- Järjestäjän strategiaa laadittaessa linjattiin, että julkisen organisaation omistamaa tuotantoa tarkastellaan myöhemmin. Asiaan palattiin keväällä 2018 ja aloitettiin julkisen sote-tuottajan suunnitelman valmistelu.

Sote-tuottajan suunnitelman tarkoitus

- ”Päijät-Hämeen julkisen sote-tuottajan suunnitelma” on yksi **strateginen lähtökohta maakuntaorganisaation suunnittelulle** ja kuntayhtymän tuotanto-organisaation kehittämiseksi
- Sisältö on tarkoituksella yleisellä tasolla ja riippumaton lainsäädäntöhankkeista ja sote-keskustarkastelu
- Jatkosuunnittelun aikana laaditaan liiketoimintamallit ja tehdään toteutussuunnitelmat

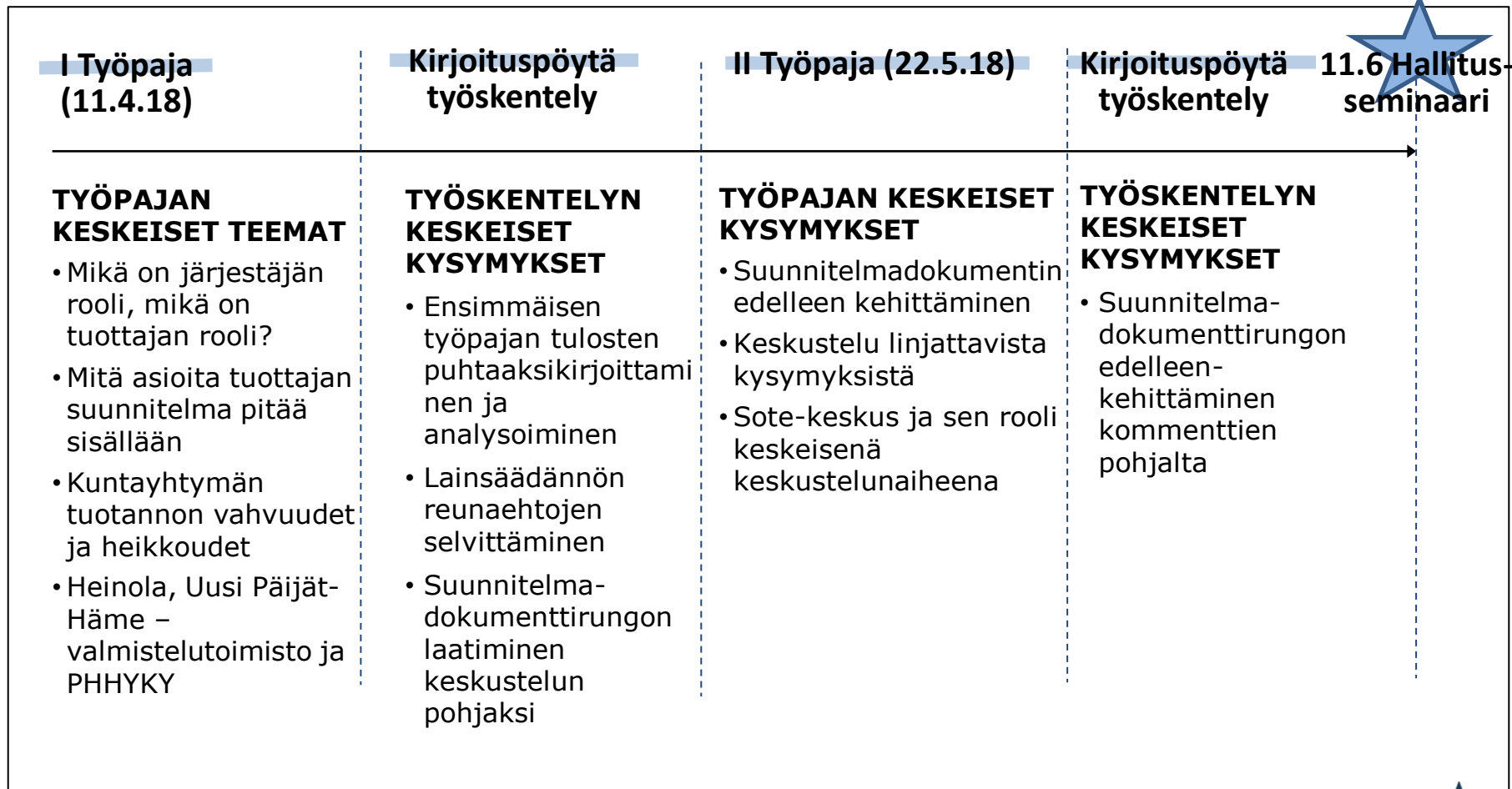

Suunnitelman valmistelu

- Suunnitelman laativat yhdessä Heinolan kaupungin, ”Uusi Päijät-Häme” maakunta-valmistelun, hyvinvointikuntayhtymän sekä Deloitte Oy:n edustajat
- Työ tehtiin huhti-kesäkuussa 2018 ja kuntayhtymän hallitus hyväksyi asiakirjan 29.6.2018
- Valmistelun aikana oli kaksi työpajaa, yksi hallitusseminaari sekä henkilöstökysely
- Käsitelty järjestöjen kanssa Yhteistyötoimikunnassa

Suunnitelmatyön eteneminen

Suunnitelman pääviestit 1

- Julkisesti omistettu sote-tuotanto palvelee suoraan maakunnan asukkaita, maakuntaa järjestäjänä sekä muita asiakkaita. Tuotanto organisoidaan tehokkaaksi, se pärjää kilpailussa ja markkinaosuustavoitteet saavutetaan.
- Strategia on yhdistelmä nykyisten vahvuuksien pohjalle rakentamista, sekä kriittisten kehityskohteiden nostamista samalle tasolle muiden markkinatoimijoiden kanssa.
- Strategia perustuu
  - **Tehokkaan ja kilpailukykyisen liikelaitoksen** tuottamiin palveluihin, joissa korostuu tiivis yhteistyö asiakasohjausyksikön kanssa ja palveluintegraation aktiivinen toteuttaminen järjestäjän asettamien tavoitteiden mukaisesti ja
  - **Erillisen tuotantoyksikön kasvuhakuiseen toimintaan** valikoiduilla palvelualueilla, joihin odotetaan muodostuvan merkittävää kiinnostusta ja kilpailua myös muiden toimijoiden suunnalta.
- **Tällä hetkellä tuotannosta vastaavien mukaan markkinoille altistuva julkinen tuotanto voi pärjätä vain erillisessä tuotantoyksikössä**

Suunnitelman pääviestit 2

- Maakunnan **liikelaitos** tuottaa palveluita, joissa korostuvat **synergiat asiakasohjauksikon** kanssa ja **palveluintegraation toteutuminen**. Liikelaitoksen kilpailukykyisyys perustuu merkittävässä määrin olemassa olevien vahvuuksien hyödyntämiselle.
- **Keskitetty asiakasohjaus** optimoi ja minimoi järjestäjän kohdentamien resurssien käytön tavoiteasiakashyödyn saavuttamisessa sekä huolehtii palveluintegraation toteuttamisesta.
- Liikelaitoksen **markkina-alue** on erikoissairaanhoidon osalta koko Suomi, asumispalveluiden osalta Etelä-Suomi. Muiden palveluiden maantieteellinen markkina-alue täsmennetään jatkotyöskentelyssä.
- Liikelaitos **tavoittelee johtavaa asemaa** maakunnassa kaikissa palveluissa
- Esimerkkejä mahdollisista palveluista:
  - PHKS
  - Sosiaalihuollon palvelut lapsiperheille ja osallisuutta ja toimintakykyä tukevat palvelut työikäisille ja vammaisille
  - Kotiin vietävät palvelut mielenterveys- ja päihdeasiakkaille
  - Asumispalveluita soveltuvin osin
  - Psykososiaaliset palvelut
  - Geriatrinen keskus, neuvolat, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, seulonnat

Suunnitelman pääviestit 3

- Maakunta omistaa **vahvasti resursoidun erillisen tuotantoyksikön** tarkkaan määritellyllä palveluvalikoimalla. Tuotantoyksikkö toimii kasvuhakuisesti valituilla palvelualueilla. **Erillinen liikelaitos tai osakeyhtiö.**
- Tuotantoyksikön kautta Päijät-Häme pystyy **kehittämään hallitusti liiketoimintaosaamista ja markkinalähtöiseen toimintaan sopeutumista.** Tuotantoyksikön tai tuotantoyksiköiden määrä päätetään liiketoimintasuunnitelman laadintaan mennessä, samoin kuin organisointimuoto ja omistustausta.
- Tuotantoyksikön maantieteellinen **markkina-alue** on Etelä-Suomi, markkina-alueita täsmennetään palveluittain jatkotyöskentelyssä.
- Tuotantoyksikkö **tavoittelee merkittävää markkinaosuutta** kaikissa keskeisissä palveluissa.
- Esimerkkejä mahdollisista palveluista:
  - kotiin vietävät palvelut
  - Sote-keskukset lainsäädännön niin salliessa
  - asumispalvelut soveltuvin osin
  - suun terveydenhuolto
  - työterveyspalvelut

Suunnitelman pääviestit 4

- **Tukipalvelut** hankitaan tapauskohtaisesti
  - markkinoilta tai
  - sidosyksikköasemassa olevilta yhtiöiltä tai
  - Maakunnan omilta tuotantoyksiköiltä
- Tuottajan valintaan vaikuttavat
  - Toimintavarmuus
  - Talous
  - lainsäädäntö.
- Hankintayksiköllä on merkittävä vaikutusvalta sidosyksikköasemassa olevissa yhtiöissä

Tähän suuntaan PHHYKY:n aikana:

- Asiakasohjaus keskitetty 2019 alkupuoli
- 2019 TA sisältää 10m€ liiketoiminnan myyntiä > arvioidaan niitä liiketoimintoja joissa merkittävä markkinaosuus riittää
- Terveysasemien/sote-keskusten siirrot edellyttävät, että lainsäädäntö selkiytyy
- Uusi tuotanto-organisaatio jo 1.1.2020 alkaen?

Maakunnan **sote-keskuksen** organisoitimuodon ja organisatorisen sijainnin arviointia

Yhtiö- muoto	Liikelaitos¹		Osakeyhtiö	
	<ul style="list-style-type: none"> • Osa maakunnan hallintoa ja taloutta, ei erillinen oikeushenkilö eikä itsenäinen kirjanpitovelvollinen • Konkurssikelvoton, liiketoimintariskiä arvioidaan ja päätetään osana maakunnan taloussuunnittelua • Veroetuja mm. kiinteistöveron ja tuloveron osalta • Liiketoimintaa ohjaa kuntalaki • Liikelaitoksen johtokunnan kokousasiakirjat pääsääntöisesti julkisia • Omistajaohjaus kuten muunkin maakunnan virkakunnan osalta 		<ul style="list-style-type: none"> • Markkinaehtoinen, itsenäinen oikeushenkilö ja kirjanpitovelvollinen, liiketoiminta ei sisälly maakunnan taloustilastoihin • Konkurssikelpoinen, vastuu otetusta liiketoimintariskistä ja sen seurauksista, oikeus liikesalaisuuksiin • Liiketoimintaa ohjaa osakeyhtiölaki • Yhtiökokousasiakirjat pääsääntöisesti julkisia, yhtiön hallituksen kokousasiakirjoja ei pakollista asettaa julkisiksi • Omistajaohjaus yhtiöön nimitetyn hallituksen kautta 	
Omistaja	Maakunta	Sote-liikelaitos	Maakunta	Sote-liikelaitos
	<ul style="list-style-type: none"> • Itsenäinen suhteessa maakunnan sote-liikelaitokseen, mutta edelleen kiinteä osa maakunnan hallintoa ja taloutta • Maakunnan näkökulmasta sote-toimialalla kaksi erillistä liikelaitosta • Ero nykytilan yhtiömuotoon verrattuna pienempi kuin Oy-muotoon siirryttäessä • Yhtiömuoto avoimempi ja jäykempi kuin suoran valinnan palveluiden markkinoilla kilpailevilla yksityisillä yrityksillä 	<ul style="list-style-type: none"> • Osa maakunnan sote-liikelaitosta • Hyvät edellytykset hoitopolkujen johtamiselle yli palvelukokonaisuuksien (suoran valinnan palvelut, vaativa erikoissairaanhoido, sosiaalihuolto) • Ero nykytilan yhtiömuotoon verrattuna pienempi kuin Oy-muotoon siirryttäessä • Yhtiömuoto avoimempi ja jäykempi kuin suoran valinnan palveluiden markkinoilla kilpailevilla yksityisillä yrityksillä 	<ul style="list-style-type: none"> • Itsenäinen suhteessa maakuntaan ja maakunnan sote-liikelaitokseen • Maakunnan näkökulmasta sote-toimialalla sote-liikelaitos ja sote-yhtiö • Ero nykytilan yhtiömuotoon verrattuna suuri • Yhtiömuoto samanlainen kuin suoran valinnan palveluiden markkinoilla kilpailevilla yksityisillä yrityksillä 	<ul style="list-style-type: none"> • Itsenäinen suhteessa maakuntaan ja maakunnan sote-liikelaitokseen • Maakunnan näkökulmasta sote-toimialalla yksi sote-liikelaitos • Hyvät edellytykset hoitopolkujen johtamiselle yli palvelu-kokonaisuuksien (suoran valinnan palvelut, vaativa erikoissairaanhoido, sosiaalihuolto)

¹) Liiketoiminta voidaan organisoida kunnan liikelaitos –mallin lisäksi myös ns. muuna taseyksikkönä käsiteltynä liikelaitoksena tai laskennallisesti eriytettynä liiketoimintana.

Sote-keskuksen organisointimuoto valitaan asetettujen strategisten ja operatiivisten tavoitteiden pohjalta

Liikelaitos		Osakeyhtiö	
Maakunta	Sote-liikelaitos	Maakunta	Sote-liikelaitos
<ul style="list-style-type: none"> • Yhtiömuoto tuo itsenäisyyttä suhteessa sote-liikelaitokseen, mutta se ei merkittävästi edesauta kilpailukykyisen liiketoiminnan rakentamista ja johtamista, koska yhtiömuoto ei tuo itsenäisyyttä suhteessa maakuntaan • Toimintaa rajoittaa maakunnan taloussuunnittelu (mm. halukkuus ottaa liiketoiminta-riskiä) ja toimintaperiaatteet • Toiminnan tulee olla kilpailijoille avointa mm. päätöksenteon osalta • Muutosprosessina todennäköisesti suoraviivaisempi kuin oy-muotoon siirryttäessä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtiömuoto ei tuo itsenäisyyttä suhteessa maakuntaan • Toimintaa rajoittaa maakunnan taloussuunnittelu (mm. halukkuus ottaa liiketoiminta-riskiä) ja toimintaperiaatteet • Toiminnan tulee olla kilpailijoille avointa mm. päätöksenteon osalta • Hyvät edellytykset hoitopolkujen johtamiselle yli palvelukokonaisuuksien, koska koko sote-toiminta yhden organisaation alla • Haasteena kaikkien toimintojen huomioinen tasapuolisesti (saako suoran valinnan palvelut riittävät toimintaedellytykset suhteessa liikelaitokseen?) • Muutosprosessina todennäköisesti suoraviivaisempi kuin oy-muotoon siirryttäessä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtiömuoto tuo itsenäisyyttä suhteessa maakuntaan ja sote-liikelaitokseen • Sote-keskus yhtiömuotonäkökulmasta samalla viivalla yksityisten toimijoiden kanssa (liikesalaisuudet, liiketoimintariskin ottaminen, tuloksentelemahdollisuudet) • Merkittävä muutosprosessi sekä toimintatapojen että osaamisen näkökulmasta, liiketoimintajohdon osaaminen ja kyky johtaa muutosta kriittistä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhtiömuoto tuo itsenäisyyttä suhteessa maakuntaan, mutta ei niin paljoa suhteessa liikelaitokseen • Sote-keskus yhtiömuotonäkökulmasta samalla viivalla yksityisten toimijoiden kanssa (liikesalaisuudet, liiketoimintariskin ottaminen, tuloksentelekky) • Merkittävä muutosprosessi sekä toimintatapojen että osaamisen näkökulmasta, liiketoimintajohdon osaaminen ja kyky johtaa muutosta kriittistä • Hyvät edellytykset hoitopolkujen johtamiselle yli palvelukokonaisuuksien, koska koko sote-toiminta yhden organisaation alla • Haasteena kaikkien toimintojen huomioinen tasapuolisesti suhteessa liikelaitokseen

